

Braunův betlém čeká velká očista

15.10.2014 Krkonošský deník str. 1 Titulní strana
Univerzita Pardubice

Kuks – Odborníci a studenti z restaurátorské školy v Litomyšli, která patří pod **pardubickou univerzitu**, pod záštitou projektu Programu výzkumu národní a kulturní identity NAKI, hledají způsob, jak pro další generace zachovat barokní skvost – Braunův betlém. ...3

Region| Východní Čechy

Studenti se pokloní Braunovým pastýřům s rejžáky a kbelíky

15.10.2014 Krkonošský deník str. 3 Krkonoše a Český ráj
PETR VAŇOUS Univerzita Pardubice

Začíná kukská záchranná mise barokního skvostu Klanění pastýřů. Pomůžou i dalším?

Kuks – V roce 1731 začal barokní sochař Matyáš Bernard Braun v lese nedaleko Kuksu pracovat na unikátním projektu. Výsledkem jeho dlouholetého otesávání kamene zdejší skály ožily a vzniklo monumentální dílo dodnes známé jako Braunův betlém.

„Vedle Brauna je i Michelangelo učiněný hasič,“ rozplývali se prý nad ojedinělým barokním skvostem slavní francouzští umělci Tristan Tzara a Fernand Léger.

Zub času však zapracoval a jindy ostře řezané rysy, záhyby plášťů či kontury zvířat pokryly mechy, či se z betlému jejich části odlomily. Pryč je i barevnost soch, ke kterým hrabě Špork ze svého zámku vozil kočárem vzácné hosty.

Smutný je dále fakt, že za téměř tři sta let své existence se betlém dočkal jen dvou krátkých období, kdy o unikátní barokní skvost někdo pravidelně pečoval. Nejznámější je asi doba sochaře Josefa Wagnera, který si nedaleko betlému v druhé polovině devatenáctého století postavil srub a prakticky každý rok vzal kbelík a jemný kartáč a sochy očistil. Jeho pokračovatelem se o půl století později stal Josef Urban. Když zemřel, o betlém se již nikdo tak pečlivě nestaral. Právě na „wagnerovce“ chce navázat skupina odborníků a studentů z restaurátorské školy v Litomyšli, která patří pod **pardubickou univerzitu**. Ti pod záštitou projektu Programu výzkumu národní a kulturní identity NAKI, hledají způsob, jak betlém zachovat i pro další generace. „Z projektu by měl vzejít návrh na dlouhodobou péči. Podílí se na něm několik odborníků,“ uvedl garant projektu Jiří Novotný z **pardubické univerzity** s tím, že všechny technologické postupy a technologie, kterými od dnešního dne bude „čelit“ monument Klanění pastýřů, jsou voleny s maximální obezřetností a nejedná se o žádné experimenty.

„Chceme v podstatě navázat na tu wagnerovskou činnost pravidelné péče. Jen s tím rozdílem, že ji budeme dělat na úrovni současného poznání. Ověřovací zásah provádíme na základě vyhodnocení průzkumů a zkoušek, což je nyní na konci vegetačního nejlepší,“ dodal Jiří Novotný, který počítá s tím, že po odkrytí mechů se ukáží nádherné detaily, které návštěvníci již několik desítek let nemohli spatřit.

Foto popis| JIŘÍ NOVOTNÝ (vlevo) ukazuje špatná místa na reliéfu.

Foto autor| Foto: P. Vaňous

Region| Východní Čechy

Studenti se pokloní Braunovým pastýřům s rejžáky a kbelíky

15.10.2014 denik.cz str. 0 Královéhradecký kraj

Univerzita Pardubice

Kuks - Začíná kukská záchranná mise barokního skvostu Klanění pastýřů. Pomůžou i dalším?

"

V roce 1731 začal barokní sochař Matyáš Bernard Braun v lese nedaleko Kuksu pracovat na unikátním projektu. Výsledkem jeho dlouholetého otesávání kamene zdejší skály ožily a vzniklo monumentální dílo dodnes známé jako Braunův betlém.

„Vedle Brauna je i Michelangelo učiněný hasič," rozplývali se prý nad ojedinělým barokním skvostem slavní francouzští umělci Tristan Tzara a Fernand Léger.

Zub času však zapracoval a jindy ostře řezané rysy, záhyby pláštů či kontury zvířat pokryly mechy, či se z betlému jejich části odlomily. Pryč je i barevnost soch, ke kterým hrabě Špork ze svého zámku vozil kočárem vzácné hosty.

Wagner a Urban

Smutný je dále fakt, že za téměř tři sta let své existence se betlém dočkal jen dvou krátkých období, kdy o unikátní barokní skvost někdo pravidelně pečoval. Nejznámější je asi doba sochaře Josefa Wagnera, který si nedaleko betlému v druhé polovině devatenáctého století postavil srub a prakticky každý rok vzal kbelík a jemný kartáč a sochy očistil. Jeho pokračovatelem se o půl století později stal Josef Urban. Když zemřel, o betlém se již nikdo tak pečlivě nestaral. Právě na „wagnerovce" chce navázat skupina odborníků a studentů z restaurátorské školy v Litomyšli, která patří pod **pardubickou univerzitu**. Ti pod záštitou projektu Programu výzkumu národní a kulturní identity NAKI, hledají způsob, jak betlém zachovat i pro další generace. „Z projektu by měl vzejít návrh na dlouhodobou péči. Podílí se na něm několik odborníků," uvedl garant projektu Jiří Novotný z **pardubické univerzity** s tím, že všechny technologické postupy a technologie, kterými od dnešního dne bude „čelit" monument Klanění pastýřů, jsou voleny s maximální obezřetností a nejedná se o žádné experimenty.

„Chceme v podstatě navázat na tu wagnerovskou činnost pravidelné péče. Jen s tím rozdílem, že ji budeme dělat na úrovni současného poznání. Ověřovací zásah provádíme na základě vyhodnocení průzkumů a zkoušek, což je nyní na konci vegetačního nejlepší," dodal Jiří Novotný, který počítá s tím, že po odkrytí mechtů se ukáží nádherné detaily, které návštěvníci již několik desítek let nemohli spatřit."

URL| <http://www.denik.cz/kralovehradecky-kr...-s-rejzaky-a-kbeliky-20141015-289v.html>